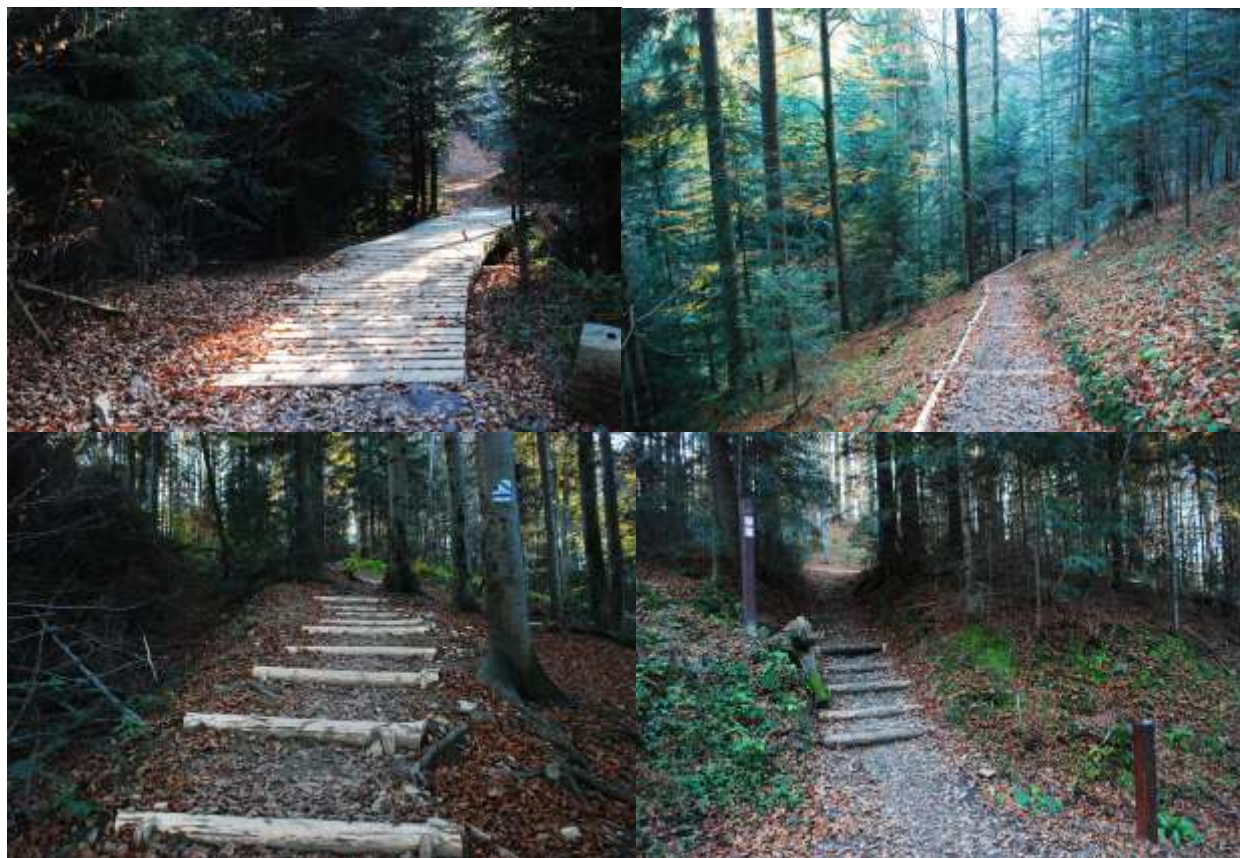

SPRAWOZDANIE ZA 2014 ROK W ZAKRESIE UDOSTĘPNIANIA GORCZAŃSKIEGO PARKU NARODOWEGO DLA TURYSTYKI

W roku 2014 w ramach działalności na rzecz udostępniania Gorczańskiego Parku Narodowego dla turystyki kontynuowano realizację projektu *„Ochrona przyrody GPN poprzez modernizację jego infrastruktury turystycznej – etap II.” - POIS.05.01.00-00- 299/10-00.* Projekt jest w 85 % współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

W roku 2014 zrealizowano następujące zadania:

1) Ze środków UE wykupiono z rąk prywatnych na cele ochrony przyrody polanę **Czoło Turbacza (2,01 ha)** oraz fragment polany **Średnie (0,67 ha)**. Dzięki temu udało się przeprowadzić remont całego odcinka najbardziej uczęszczanego na terenie GPN szlaku tj. **niebieskiego szlaku w Koninek na Turbacz**. Wymieniono liczne sączki, dyliny, progi oraz stopnie. Na polanie Czoło Turbacza wykonano kilkadziesiąt nowych progów i stopni, dzięki którym zatrzymano bardzo aktywne procesy erozyjne. Jednak na efekty i „poprawę” krajobrazu na tym odcinku będziemy musieli poczekać kilka lat.

2) **Przeprowadzono remont zielonego szlaku z Poręby Wielkiej (od granicy GPN) przez Turbaczyk na Czoło Turbacza.** Zastosowano tradycyjne rozwiązania umożliwiające pokonywanie stromych, wilgotnych i zabagnionych odcinków szlaku bez strat w środowisku przyrodniczym Parku. Zamontowano progi, stopnie, sączki żerdziowe itd.

3) **Przeprowadzono remont zielonego szlaku prowadzącego z doliny Kamienicy na Górc Troszacki.** Wykonano m.in. sączki i progi, które osuszyły zabagnione odcinki szlaku biegnącego starą drogą stokową, a na stromych odcinkach zamontowano stopnie. Na odcinku Polana Stawieniec – Górc Troszacki szlak poprowadzono ścieżką wydeptaną przez turystów, w miejsce zniszczonej przez powódź w 1997 r. Trasę przystosowano również do przejazdu traktorem do koszenia polan. O tę możliwość wnioskowali właściciele polany Górc Troszacki już od kilku lat.

Na remontowanych szlakach zamontowano rejestratory ruchu pieszego i rowerowego. Dane są przesyłane bezpośrednio do dyrekcji GPN.

4) **Zakończono remont szlaku spacerowego (rowerowego i konnego) prowadzącego z doliny potoku Turbacz do doliny Olszowego potoku.** Prace prowadzono na odcinku potok Paciepnica – dolina Olszowego. Zamontowano dodatkowe sączi żerdziowe, utwardzono najazdy i zjazdy z sączków.

5) Zakończono przebudowę 2 miejsc biwakowych na polanie Oberówka i Trusiówka.

Na biwakach zainstalowano ekologiczne toalety oparte na szwedzkim systemie DUBBLETTEN, umożliwiającym oszczędność zużycia wody około 80-90 % w porównaniu do tradycyjnego systemu spłukiwania. Na obydwu miejscach – w ramach zaoszczędzonych środków w projekcie – uzupełniono ciągi komunikacyjne, wybudowano drewniane, zakupiono sprzęt do grillowania.

Ponadto wyposażono w niezbędny sprzęt (meble, systemy wystawiennicze) punkt informacyjno-edukacyjny na Trusiówce. Miejsce biwakowe zostało przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Celem ochrony miejsc biwakowych objęto je całodobową obserwacją monitoringową.

Polana Oberówka 2014

Polana Trusiówka 2014

6) **Uzupełniono w terenie słupki ostrzegawcze na szlaki i ścieżki edukacyjne.** Ostrzeżenia dotyczą miejsc niebezpiecznych, zakazów wjazdu rowerami, końmi na szlaki wyłącznie piesze, schodzenia z trasy szlaku itd.

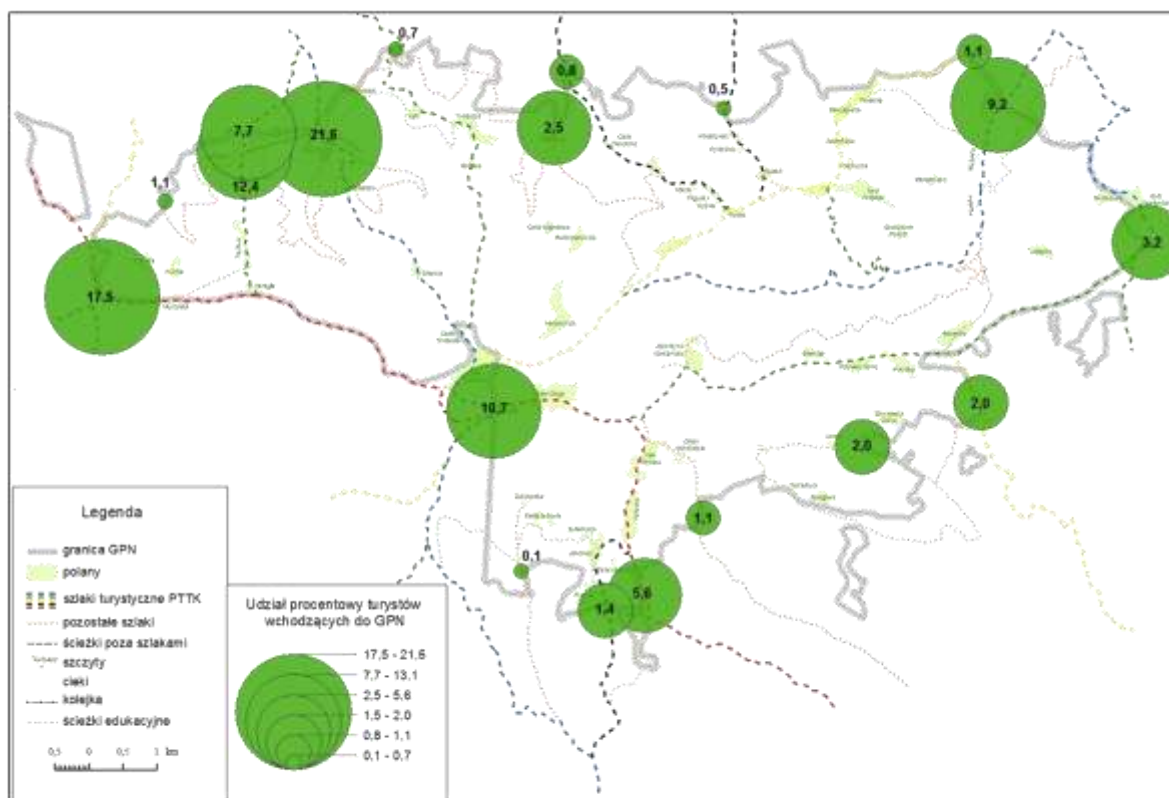

7) **Przeprowadzono monitoring procesów erozyjnych i pokrycia roślinności na wybranych powierzchniach siedlisk w strefie oddziaływania ruchu turystycznego.** Ocena wpływu podejmowanych działań na poprawę stanu siedlisk Ostoi Gorczańskiej stanowi podstawę do wyboru najbardziej efektywnych metod, technologii. Wyniki monitoringu pozwalają na wybór optymalnych rozwiązań technicznych na remontowanych szlakach. Obszerne sprawozdanie z monitoringu dostępne jest w bibliotece GPN.

Ryc. 30. Punkt CZ4 - stan trasy w 2010, 2011, 2012 i 2014 roku. Szlak czarny

Przeprowadzono monitoring ruchu turystycznego na terenie GPN. Monitoring ruchu turystycznego pozwala na analizę zmian w strukturze programowo-przestrzennej ruchu turystycznego i podejmowanie działań mających na celu jego usprawnianie, a przede wszystkim ochronę przyrody GPN. Obszerne sprawozdanie z monitoringu dostępne jest w bibliotece GPN.

Popularność punktów wejściowych do GPN w 2014 r. (Źródło: „Baza_GPN_2014” – M. Semczuk

8) **Dodrukowano przewodnik Poznaj Gorczański Park Narodowy w nakładzie 4 000 egzemplarzy.** Przewodnik informuje o walorach przyrodniczo-kulturowych Gorczańskiego PN, zawiera ofertę turystyczno-edukacyjną GPN; opisy szlaków i ścieżek edukacyjnych, upowszechnia prawidłowe zasady poruszania się po parku narodowym; promuje formy turystyki sprzyjające ochronie przyrody tj. turystyki indywidualnej i przyrodniczej oraz informuje o projektach POIŚ, ich celach i efektach.

Ogółem w roku 2014 na zadania związane z modernizacją i budową infrastruktury turystycznej Parku **wydano kwotę 1 194 tys. zł** pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

W roku sprawozdawczym **uruchomiono własny punkt sprzedaży biletów wstępu do Parku w Koninkach**. W tym celu wybudowano mały szałas na granicy GPN zgodnie z przyjętymi wzorcami małej infrastruktury turystycznej GPN. W punkcie oprócz biletów można nabyć wydawnictwa Parku, mapy, pamiątki. Ze sprzedaży biletów w 2014 roku pozyskano ponad **31 tys. zł netto**. Na działalność GOPR przekazano ok. 5 tys. zł.

W roku 2014 wprowadzono – również na zasadzie agencji – **obsługę miejsca biwakowego na Trusiówce w Lubomierzu**. W wybudowanym punkcie informacyjno-edukacyjnych można było nabyć wydawnictwa, zakupić wydawnictwa i zasięgnąć informacji. Funkcjonował również parking.

Ponadto w ramach działań na rzecz udostępniania Gorczańskiego PN dla turystyki :

- **zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla przewodników beskidzkich z SKPG Kraków (25.04.2014)**. nt. „Tropy i ślady”. W szkoleniu udział wzięło ponad 21 przewodników.

- zorganizowano akcję „Czyste Góry” wraz z firmą Cummins z Krakowa (7.06.2014 r.).
Pracownicy wraz z rodzinami sprzątając gorczańskie szlaki zebrali kilkanaście worków śmieci ze szlaków w O.O. Turbacz. Firma pokryła także koszty odbioru śmieci ze szlaków zakupując worki Empolu, które wykorzystano w sezonie czerwiec – sierpień 2014r.

Sporządziła:
Krystyna Popko-Tomasiewicz
ZEiUP